

aliæ enim rationalis partis cõtemplatiæ, quarum opus est veritatis inquisitio, vel quomodo habeat, aut generatur: aliæ verò partis irrationalis, cupiditativæque obnoxia. Nõ enim si in partes diuidi anima queat, idcirco omnes eius cupiditate participant. Mores verò honestos, aut prauos, elucere necessum in doloru, voluptatumque fuga, aut persecutione, id quod ex diuisionibus affectuũ, potètiarũ, habituumq. patet: potentia enim, & habitus affectionu sunt: ipsi verò affectus, dolore, voluptatèq. finiuntur. Itaque & ex his, & superioribus, constat, omnes virtutes morales circa dolores, voluptatèsq. versari. Omnis. n. animi voluptas in ea intendit, quibus meliores, deteriorèsvè reddimur. Etenim in dolorum, ac voluptatum fuga, & persecutione, tum prauos fieri mores manifestum est, quando nec vt oportet, nec quas oportet persequuntur, ac fugiunt: idèoque promptum illud omnibus est, vt animum in voluptatibus, & tristitiis impeturbatè, ac tranquillè consistentem, virtutem esse definiant, contrariàque de vicio loquãtur.

C A P V T V.

Qvandoquidẽ autem virtutem iam liquet habitum eiusmodi esse, quo & effectiui optimorum reddantur homines: vt optimè etiam ad ea disponantur (optimum enim præstantissimum illud est secundum rectam rationem, medium nempe nostri respectu excessus, defectusque): necessum est, virtutem morale, mediocritatem in re qualibet esse, aut in voluptatibus, doloribusque, & in iucundis, ac tristibus circa media quædam versari. Mediocritas verò illa interdum in voluptatibus consistit: in iisdem enim & excessus, & defectus. Interdum in doloribus: nonnunquam in vtrisque. Excessus enim fit, vel nimis iucundis lætando, vel tristibus nimis dolendo: idque vel simpliciter, vel termini cõmunis respectu, vt cum nõ velut vulgus, sed vir bonus, quemadmodum decet, commouetur. Quia verò habitus quidã est, iuxta quem in eadem re hic quidẽ ad excessum, alius verò ad defectũ prolatabatur: necessum est, vt quemadmodum hæc & sibi ipsis, & medio contraria sunt, sic etiã habitus & sibi inuicè, & virtutibus pugnare. Contingit autem antitheses alibi quidem omnes iuxta perspicuas esse, alibi verò in excessibus alicubi in defectu magis. Causa autè contrarietatis eius est, quia non qui, & quæ semper, inæqualiter, similiterve admodum: sed qui nunc quidem ab excessu, nunc autem à defectu citius

A καὶ αὐτὸ τὸ λόγον ἔχοντες, θανουσιτικῆς, ὡν ἔργον ἀληθεῖα, ἢ πῶς τὸ πῶς ἔχει, ἢ ἀπὲρ γένεσσεως αὐτῆς τῶ ἀλόγου, ἔχοντος δὲ ἔρεξιν, οὐ γὰρ ὁποῦν μέρος ἔχει ψυχῆς ἔρεξιν, εἰ μεριστὴ ὄζειν αἰσθητικὴ δὴ φάλλον τοῦ ἴσου καὶ ἀποουδαιῶν ἔῃ τῶ διώκειν καὶ φούζην ἠδονὰς πινὰς καὶ λύπας. δὴλον δὲ τὸ τοῦ ἐν ἡδονῆ διαγρέσσαν ἡδὲ ἀπὲρ πείνη καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς ἔξεις. αὐτὸ γὰρ δυνάμεις καὶ αὐτὸ ἔξεις, ἡδὲ **B** παθημάτων ἢ τὰ δὲ πείνη, λυπη καὶ ἠδονῆ διώκεισθαι ὡς τε ταῦτα, καὶ διὰ τὰς ἐμπεροδεν θέσεις, συμβαίνει πῶσαν ἠδικίω ἀρετῶν ἀπὲρ ἠδονὰς ἔῃ καὶ λύπας. πάσης γὰρ ψυχῆς ὅφ οἶον πέρουκε γίνεσθαι χεῖρον καὶ βελτίον, πρὸς ταῦτά ὄζειν ἢ ἠδονῆ. δὴ ἠδονὰς δὲ καὶ λύπας φαύλους ἔῃ, τῶ διώκειν καὶ φούζειν, ὡς μὴ δέῃ, ἢ ἀφ μὴ δέῃ. διὸ καὶ διορίζονται πάντες περὶ χεῖρος ἀπάθειαν καὶ ἡρμῖαν ἀπὲρ ἠδονὰς καὶ λύπας ἔῃ τὰς ἀρετῶν, τὰς δὲ κακίας ἐν ἡδονῶν.

Κεφάλαιον ε.

E Πεί δὲ ὑπόκειται ἀρετῆ ἔῃ ἢ τοιαύτη ἔξει ἀφ ἧς περικυκλῶν ἡδὲ βελτίων, καὶ κατὰ τὴν ἀρετῶν διακρίνεται ἀπὲρ τὸ βέλτιστον βέλτιστον ἢ καὶ ἀριστον τὸ κατὰ τὸν ὄρθον λόγον πῶτο δὲ ὄζει τὸ μέσον ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως τῆς πρὸς ἡμᾶς, ἀναγκασθὸν αὐτῆ εἶναι τῶ ἠδικίω ἀρετῶν τῶ κατὰ αὐτὸν ἔκαστον μεσότητα ἔῃ, ἢ ἀπὲρ μέσῳ ἀπὲρ ἐν ἠδοναῖς καὶ λύπαις, καὶ ἠδὲσσι καὶ λυπηραῖς. ἔσται δὲ ἢ μεσότης, ὅτε μὴ ἐν ἠδοναῖς (καὶ γὰρ ὑπερβολὴ καὶ ἐλλείψις) ὅτε δὲ ἐν λύπαις, ὅτε δὲ ἐν ἀμφοτέραις. ὁ γὰρ ὑπερβάλλων τῶ χεῖρῆς, τῶ ἠδὲ ὑπερβάλλει καὶ τῶ λυπηθῆται, τῶ ἐναντίω καὶ ταῦτα ἢ ἀπὸ ὧς, ἢ πρὸς πινὰ ὄρον, οἶον ὄταν μὴ ὡς οἱ πολλοὶ ὁ δὲ ἀγαθὸς ὡς δέῃ, ἐπεὶ δὲ ὄζει πῶ ἔξει ἀφ ἧς τοιαύτος ἔσται ὁ ἔχων αὐτῶν, ὡς τε τῶ πῶ πρὸς ἄμαρτας ἢ ὑπὸ δόξαι χεῖρῆς τῶ ὑπερβολῶν, ὅτε δὲ τῶ ἐλλείψει, αἰσθητικῆς ταῦτ' ἀλλήλοισ ἐναντία καὶ τῶ μέσῳ, ἢ πρὸς τὰς ἔξεις ἀλλήλων ἐναντίας ἔῃ καὶ τῆ ἀρετῆ συμβαίνει ὑφῆτος τὰς ἀντιθέσεις ἔνδει ὑπὸ φανεροτέραις ἔῃ πάσης, ἔνδει δὲ τὰς ὅπῃ τῶ ὑπερβολῶν, ἐναχῶ δὲ τὰς ὅπῃ τῶ ἐλλείψει. ἀπὸν δὲ τῆς ἐναντιότητος, ὅτε ἐν αἰετῶν ταῦτ' αἰσθητικῆς ὁμοσότητος πρὸς τὸ μέσον, ἀλλ ὅτε μὴ θάηται αὐτὸ μεταβασθῆναι δέτω